

Forslag om anonymisering af visse personoplysninger i forbindelse med Indfødsretsudvalgets behandling af dispensationsansøgninger

Forslagsstiller

Helene Liliendahl Brydenscholt (ALT)

Forslag:

Alternativet foreslår, at Indfødsretsudvalget, i en forsøgsperiode på et halvt år, beder Udlændinge- og Integrationsministeriet om at anonymisere oplysninger om ansøgers navn, oprindelsesland, køn og alder i de sager, hvor udvalget skal tage stilling til en dispensation eller ej. Dette ønskes for at undgå, at medlemmer af udvalget bevidst eller ubevidst tildeler eller afstår at tildele dispensation til statsborgerskab på baggrund ansøgers navn, oprindelsesland, køn og alder. I sager hvor alder er en relevant oplysning for ansøgerens begrundelse for at søge dispensation, eksempelvis mindreårige eller sen alderdom, skal denne oplysning dog fremgå af det materiale, som udvalget får udleveret.

Problemstilling:

Forskning viser, at jobansøgere med mellemøstligt klingende navne skal sende 53% flere jobansøgninger for at blive kaldt til samtale end danskere med traditionelle navne, på trods af helt samme kvalifikationer. Dertil er mænd mere udsatte for diskrimination end kvinder, mens alder også er en faktor, der kan give anledning til bevidst eller ubevidst forskelsbehandling

Ovenstående problematik holdt op med, at medlemmer fra Indfødsretsudvalget gennem flere valgperioder har udtalt, at de bevidst vil forskelsbehandle ansøgere ud fra deres oprindelsesland eller religion, giver anledning til bekymring for, om ansøgere vil blive forskelsbehandlet ud fra faktorer, som ikke er relevante eller objektive kriterier for at give eller ikke give dispensation («Nye Borgerlige: Folk fra muslimske lande skal ikke have dansk statsborgerskab», Jyllands-Posten.dk, 16. august 2019, »Detektor: Marie Krarup vil kun give statsborgerskab til muslimer, hun kender«, dr.dk, 25. november 2021 og »Forskelsbehandling er forudsætningen for indfødsret, siger ny formand for Folketingets Indfødsretsudvalg«, information.dk, 9. januar 2023).

I et svar til Indfødsretsudvalget, har den daværende udlændinge- og integrationsminister understreget, at Folketinget er forpligtet af Danmarks internationale forpligtelser. Som følge heraf kan udvalget ikke lægge vægt på forhold, der vil være i strid med disse forpligtelser. Der gælder bl.a. diskriminationsforbud, som er til hinder for, at der kan lægges vægt på f.eks. ansøgers køn og religiøse tilhørsforhold mv. (IFU alm. del – spm. 76 (folketingsåret 2021-22)).

Ifølge Institut for Menneskerettigheder vil det være en krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, hvis ansøgere med mellemøstligt klingende navne forskelsbehandles. Derudover er det, sandsynligvis, i strid med Grundlovens §70, da man ikke må berøves adgang til "borgerlige rettigheder" på grund af sin religion. (det kommer an på, hvordan man interpreterer loven – den er sjældent brugt).

§70 Ingen kan på grund af sin trosbekendelse eller afstamning berøves adgang til den fulde nydelse af borgerlige og politiske rettigheder eller unddrage sig opfyldelsen af nogen almindelig borgerpligt

“Institut: Politikers forskelsbehandling kan være konventionsbrud”, Berlingske, 9. januar 2023.

<https://www.berlingske.dk/politik/institut-politikers-forskelsbehandling-kan-vaere-konventionsbrud>

Da udvalget ikke giver begrundelser for at afvise eller tildele dispensation, kan anonymiserede ansøgninger medvirke til, at mistanken om bevidst eller ubevidst forskelsbehandling fra udvalgsmedlemmernes side mindskes markant. Dertil vil det give udvalgsmedlemmerne bedre mulighed for at behandle ansøgningerne mere objektivt og uden at komme ud for at afslå dispensation på grund af bias (ubevidst forskelsbehandling).

Praksis i dag

Udlændinge- og Integrationsministeriet forelægger sager for Indfødsretsudvalget i medfør af cirkulæreskrivelsen om naturalisation, forelæggelse efter fast praksis og forelæggelse efter anmodning fra udvalget. Sagerne oversendes på såkaldte dispensationslister med en fremstilling af de enkelte sager og relevante bilag. Materialet indeholder personoplysninger. Mens oplysninger om strafbare forhold, beskæftigelse, danskundskaber mv. vurderes relevante for Indfødsretsudvalgets behandling af sagen, er der imidlertid svært at se hvorfor oplysninger om personens alder, oprindelsesland og køn er relevante for udvalgets stillingtagen til den enkelte sag.

Forslag til fremtidig praksis

Indfødsretsudvalget anmoder Udlændinge- og Integrationsministeriet om at udelade eller overstrege informationer om ansøgers navn, køn, alder og oprindelsesland i alt materiale, herunder dispensationslister og bilag, så udvalgsmedlemmer så vidt muligt ikke kan udlede noget om den pågældendes navn, alder, køn eller oprindelsesland. Udvalget vil et halvt år efter indførelsen af udeladelse af visse personoplysninger tage stilling til, om de vil fortsætte denne praksis, justere i listen over udeladte personoplysninger, eller gå tilbage til at få materialet udleveret i en ikke-anonymiseret form.

Undtagelser for den ønskede praksis: I sager hvor alder er en relevant oplysning for ansøgerens begrundelse for at søge dispensation, eksempelvis mindreårige eller sen alderdom, skal denne oplysning fremgå af det materiale, som udvalget får udleveret.

Øvrige kilder:

“Forskelsbehandling af jobansøgere”, Jobindex, 13. december 2016.

<https://www.jobindex.dk/blogs/job/1087/forskelsbehandling-af-jobansoegere?lang=da>

“Peter kommer lettere til jobsamtale end Ali”, Aarhus BSS, 13. oktober 2017. <https://bss.au.dk/om-aarhus-bss/nyheder/vis/artikel/peter-kommer-lettere-til-jobsamtale-end-ali/>

Ahmad, A. (2020). When the name matters: An experimental investigation of ethnic discrimination in the Finnish labor market. *Sociological Inquiry*, 90(3), 468-496.